

Posudek na disertační práci PhDr. D r a h o m í r a S u c h á n k a ,

Vrchol otonsko-sálského systému říšské církve

(Vztahy *imperia* a *sacerdotia* na přelomu prvního a druhého tisíciletí)

UK FF, Ústav světových dějin, Seminář středověkých dějin, Praha 2005,

283 stran + 9 příloh

PhDr. Drahomír Suchánek zaměřil svou disertaci na, jeden ze základních problémů evropských dějin středověku, na více než půl století diskutovanou problematiku vztahu světské a duchovní moci, *imperia* a *sacerdotia*, v římsko-německé říši v době vlády otonské dynastie (tedy pouze základy otonsko-sálského systému uvedeného pod vlivem odborné literatury v názvu práce; sálské období již zpracováno není), a položil si konkrétní otázku po existenci či neexistenci systému říšské církve. Východiskem mu byla rozsáhlá odborná literatura věnovaná tomuto tématu, především však snad všechny soudobé písemné a obrazové prameny, které mohou k uvedené problematice poskytnout informace.

Práci doktorand rozdělil do pěti kapitol, v nichž podává přehled o současném stavu bádání sledované problematiky, zabývá se východisky legitimacy panovníků otonské dynastie, provádí podrobnou analýzu církevní politiky Oty III. a Jindřicha II. a hodnotí jednání obou panovníků v církevní oblasti, přičemž se snaží postihnout příčiny proměn vztahů mezi církví a korunou. D. Suchánek pečlivě prověřil dosavadní pohledy na jednotlivé problémy a jejich vývoj v pracích jednotlivých historiků. Nutno konstatovat, že literaturu k tématu zvládl v obdivuhodném rozsahu. I když by k některým otázkám bylo možno bibliografii rozšířit, nezměnilo by to celkový pohled a výsledky práce (například k problematice pasivního volebního práva práce H. C. Faussnera nebo částečně A. Wolfa; k otázce existence či neexistence eschatologických „teorií“ a obav na konci prvního milénia křesťanského letopočtu práce G. Dubyho, A.-D. von den Brincken, či na druhé straně J. Frieda, apod.). Důkladné studium pramenů umožnilo přitom doktorandovi někde korigovat, jinde alespoň upřesnit a doplnit dosavadní názory odborné literatury, případně vyslovit vlastní hypotézy. Výsledkem je plastický obraz vývoje vztahu panovníka k jednotlivým oblastem církevního života až po využití teologie pro potvrzení panovnické legitimacy a v panovnické propagandě, které vyvr-

cholilo za vlády teologicky vzdělaného Jindřicha II. Vlastní analýze předchází úvod s metodickou a technickou poznámkou. Výsledky jsou shrnuty v závěru, po němž následuje seznam pramenů a literatury a obrazové přílohy, které vhodně dokreslují výklad o panovnické sakralitě založený především na obrazových pramenech.

Jde o zdařilou a přínosnou práci, založenou, jak již bylo konstatováno, na detailním studiu pramenů. Rozsáhlý poznámkový aparát reflektuje nejen pramennou základnu, ale dokládá i autorovy dobré znalosti odborné literatury. Přesto nelze přehlédnout některé spíše „technické“ nedostatky. Především v první kapitole by bylo třeba ujasnit si pojmy: autor sice správně hovoří o primárních a sekundárních zdrojích, méně vhodné je však označení „primární a sekundární literatura“ (s. 13), jinde „prameny a sekundární literatura“ (s. 5, 9). Zde by bylo vhodné vysvětlit, co je tím míněno, nebo se raději držet tradičního označení „prameny a literatura“, byť v některých německých pracích – nikoli obecně – se „sekundární literatura“ vyskytuje. Rovněž by bylo možno diskutovat o rozsahu „říše“, jak ho autor uvádí na s. 14, ale tato problematika by vydala na samostatnou práci. Doktorand se správně rozhodl užívat českou formu jmen, nečiní tak však zcela důsledně (např. Magdeburg); místo Diedenhofen bych vzhledem k poloze místa doporučovala raději francouzskou formu jména. Onen elipsovitý, na koncích mandlově zahrocený útvar, v němž bývá zobrazován Kristus, se jmenuje mandorla, nikoli mandrola (s. 101, 227, 251). Občas se také najdou prohřešky proti kultivované češtině, nebo gramatické a písařské chyby (například s. 29, 37, 41, 82, 91, 94-97).

Tyto výhrady však nesnižují odbornou kvalitu a vědecký přínos disertace PhDr. Drahomíra Suchánka. Svou odbornou i formální úroveň práce plně vyhovuje nárokům kladeným na disertační práci a lze ji odpovědně doporučit k obhajobě

V Praze 5. prosince 2005

Prof. PhDr. Marie Bláhová, DrSc.